

Avkolonisering, etnisitet og nasjonsutvikling

Noen relevante lenker:

- *Nkame Nkrumah Speaks:*

<http://www.youtube.com/watch?v=foDlCCudcsE>

- *Decolonization in Africa(Kwame Nkrumah Sekou Toure):*

<http://www.youtube.com/watch?v=E6w8m0DK3hc>

- *Sekou Toure NKrumah Patrice Lumumba:*

<http://www.youtube.com/watch?v=vmYQbV08oXg&feature=related>

- *Patrice Lumumba:*

<http://www.youtube.com/watch?v=HrcX3XUm7eA>

Sosiale motsetninger som ledet fram mot avkolonisering

- Utdanningseliten og de ”tradisjonelle”
overhodene
 - Modernisering kontra ”tradisjonelle” institusjoner
 - Utdanningseliten kom fra lavere sosiale lag
 - Sosial inversjon
- Utdanningseliten og koloniadministrasjonen
 - Samarbeidspartner, men også trussel mot
kolonimakten

Avkoloniseringsprosessen

- 2. verdenskrig: katalysator for avkoloniseringsprosessen
- Etter 1945 endret Frankrike og Storbritannia kolonipolitikken
 - Utbygging av sentrale, nasjonale politiske institusjoner.
 - Foregangslandet Gullkysten/Ghana fikk uavhengighet i 1957 med Kwame Nkrumah som statsminister.
 - Franske kolonier ble innlemmet i den Franske Union i 1946. I 1958 fikk hvert enkelt territorium indre selvstyre med egen nasjonalforsamling og regjering. Uavhengighet i 1960.

Avkoloniseringprosessen

- Nasjonalistbevegelser vokste fram på 1940- og 50-tallet under inspirasjon fra
 - Afroamerikanske aktivister
 - Pan-afrikansk bevegelse
 - Europeisk sosialisme og kommunisme
 - 2. verdenskrig
- Mål: økt levestandard, bedre sosiale tjenester, frihet fra kolonistyre (britiske kolonier)

Hvordan organisere de afrikanske territoriene?

- Modernisering av ”tradisjonelle” høvdingdømmer
- Pan-afrikansk modell
- Føderasjoner
- Koloniterritoriene omgjøres til nasjoner
Davidson: nasjonsmodellen var uheldig

Avkoloniseringsprosessen førte til skjerpede motsetninger: Nigeria

- Tredeling av territoriet
 - Nord: muslimsk, tradisjonalistisk hausaelite
 - Øst: igbo-talende befolkning, akefal organisering, åpenhet for europeisk kultur
 - Vest: yoruba-talende befolkning, småkongedømmer, åpenhet for europeisk kultur
- Igboene dominerer koloniadministrasjonen over hele territoriet. Utdanningselite som mangler legitimitet blant ”tradisjonell” elite

Nigeria

- Store regionale forskjeller vanskeliggjøre etablering av en enhetlig stat.
- Føderal stat opprettes med føderal regjering og regionalt selvstyre.
- Nord, minst modernisert og størst befolkningstall, får politisk dominans på føderalt nivå.
- Igboene ledet militærkuppet i 1966, motkupp av nordistene
- Igboene erklærte Biafra for uavhengig i 1967, borgerkrig fram til 1970.

Belgisk Kongo

- Uavhengighet i 1960 under kaotiske forhold
- Ingen foreberedelse på uavhengighet fra kolonimaktens side og ingen sterke uavhengighetsbevegelser
- Politiske partier basert på etnisk tilhørighet: mangfold.
- Politisk aktivitet var lokal med unntak av Patrice Lumumba
- Katangaprovinsen erklærte seg selvstendig, FN satte inn store styrker for å få kontroll
- 1965: hærsjef Mobutu gjorde militærkupp og tok makten

Uganda

- Tre konkurrerende grupper
 - Kongedømmet Buganda: privilegert stilling
 - Kongedømmer i sør og øst: moderat nasjonalisme
 - Radikale i vest og nord: Uganda People's Congress
- Løsning: allianse mellom Buganda og UPC
 - Milton Obote (lederen for UPC) ble statsminister
 - Kabaka Mutesa II av Buganda ble president
- 1966: Obote gjorde statskupp
- 1971: Hærsejfen Idi Amin gjorde militærkupp, terrorregime til 1979 da Obote ble gjensatt

Settlerkoloniene

- Fra Kenya til Sør Rhodesia:
 - små samfunn med hvite settlere
 - privilegert stilling med betydelig politisk makt
- Uavhengighet og økt politisk innflytelse for afrikanske majoritet – en trussel
- 1950-tallet: britene endret holdning og eksperimenterte med multirase konstitusjoner
- Tanganyika: drivkraft for uavhengighetskampen i Øst Afrika. Julius Nyerere etablerte TANU.

Anthony Smith: En nasjon er en navngitt befolkning som deler

- et historisk territorium eller hjemland
- felles myter og historiske minner
- en felles, offentlig masse kultur
- felles rettigheter og plikter nedfelt i en lovkodeks som gjelder for alle medlemmer
- en felles økonomi

Moderne nasjonsdannelse

- Tre revolusjoner
 - Økonomisk revolusjon: kapitalisme
 - Kulturell revolusjon: utdanning
 - Statlig revolusjon: byråkratisk oppdragerrolle
- Revolusjonene hadde forskjellig forløp ulike steder. To ulike nasjonstyper vokste fram.

Vestlig nasjonsdannelse

- Territoriell nasjon
 - Fast territorium
 - Statsborger rettigheter
 - Juridiske lovkodekser
 - En spesifikk politisk kultur

Østlig nasjonsdannelse

- Etnisk nasjonsmodell
 - Opphav
 - Folkelighet
 - Fedrelandskultur: språk, religion
 - Sedvane
 - Historie
- Den etniske nasjonsmodellen i Asia og Afrika:
vanskelig integrasjonsprosess